

Nr 1 . 2010

NYHETER & DEBATT

Högskolerankningar här för att stanna

sidan 6

**Excellens är alltid en
viktig del i utbildningars
kvalitet**

sidan 5

**Hitta rätt i myndighets-
djungeln**

sidan 7

Framstående utbildningsmiljöer en framgångsfaktor

– Vår skola utbildar ungdomar som är kunnigare än ungdomarna i andra länder. Dessa ungdomar kräver och förtjänar finska universitet och högskolor i världsklass. Så inledde Tarja Halonen, Finlands president, invigningen av Aalto universitetet, den 9 januari 2010. Kaxigt! Men en vision för framtiden om Finland som en ledande kunskapsnation. Den visar tydligt att framstående utbildningsmiljöer är en framgångsfaktor och en viktig del av kunskapssamhällets infrastruktur.

Den 28 januari delade Högskoleverket för tredje och sista gången ut *Utmärkelsen framstående utbildningsmiljö*. Mottagare av utmärkelsen var Skolan för datavetenskap och kommunikation vid KTH som utbildar civilingenjörer inom datavetenskap.

KTH, Högskoleverket, nordiska och internationella gäster firade. Ceremonin hade föregåtts av seminarier. Dessa och festen var en blandning av glädje och lärande. En kombination som alltid är en pedagogisk succé.

Samspel och dynamik

Informella diskussioner med internationella experter från Holland, Norge och England ägde rum. Nätverk stärktes. Nätverk bildades. Studenter, lärare, forskare, utvärderare och internationella gäster diskutera-

de excellens och kvalitet. Vad är det och hur nås det i utbildning?

Högre utbildning och dess roll i nationell och global kompetensförsörjning diskuterades också. Ett samspel mellan utbildning och forskning som skapar en miljö med en dynamik som både driver forskningen framåt och förnyar utbildningen ses som nödvändig. Detta samspel är akademiens hjärta och en förutsättning för att akademien ska vara motorn för en positiv industriell och samhällelig utveckling. Svårare än så är det inte.

När samspelet fungerar blir miljöerna kring viktiga akademiska yrkesutbildningar och forskningen runt dem unika i sin dynamik. Miljöerna skapar Nobelpristagare och ledande industripersoner. De skapar studenter som vinner programmerings-VM och som genom sitt yrke förnyar samhället och skapar "spin-off" företag som Spotify, Skype, och X-ray Technology Group. Dynamiska miljöer driver utbildning och forskning av högsta kvalitet och den vetenskapliga framgången och samhälleliga drivkraften är bara en naturlig konsekvens.

För att framstående utbildningsmiljöer ska växa fram behövs kompetenta lärare. Mina tankar går till Sveriges största yrkesutbildning – lärarutbildningen. Snart får vi en ny sådan, en med än större fokus på kvalitet. Räcker det? Nej! Den nya lärarutbildningen måste precis som

ingenjörsutbildningar, läkar- och andra vårdutbildningar, ekonomutbildningar och övriga akademiska yrkesutbildningar drivas i miljöer med internationellt ledande forskning.

Lärande är inte ett nischområde

Läraryrket utbildningsmiljö behöver vidgas från psykologi, pedagogik och didaktik till en egen kärna kring lärandet och utveckling av lärandet. Vi står i början av en revolution i vårt förstående av lärande och dess relation till en förståelse av hjärnan och en möjlighet att utnyttja datavetenskaperna. Att inte satsa på detta tvärvetenskapliga område och ge lärarstudenter möjligheten att forska inom lärande är som att säga att ingenjörer och läkare och deras utbildningar hade klarat sig bra utan den vetenskapliga utvecklingen av naturvetenskaperna och medicinen. Lärande är inte ett nischområde!

Sverige behöver framstående utbildningsmiljöer. Utan satsning på forskning om lärandet försvinner universitetets och högskolors berättigande som den främsta nationella och globala kunskapsförmedlaren.

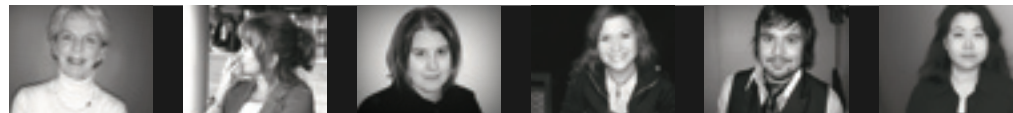
Om Högskoleverket någon gång på nytt delar ut utmärkelsen hoppas jag att det blir till en lärarutbildning med motsvarande forskningsanknytning som årets mottagare av utmärkelsen uppvisade. ►►

Anders Flodström
universitetskansler

NYHETER&DEBATT

REDAKTION

Redaktör/text:
Anne-Marie Liberg,
tfn +46 8 563 086 18

Redaktör/text:
Åsa Klevard,
tfn +46 8 563 086 10

Text:
Kristin Lindqvist,
tfn +46 8 563 086 41

Form:
Lena Ernstson
tfn +46 8 563 086 20

Foto:
Alexander Florencio
tfn +46 8 563 086 19

Foto:
Anna Hallenbom
tfn +46 8 563 086 15

På www.hsv.se/prenumerationer kan du registrera dig och starta en prenumeration. Högskoleverkets prenumerationer är gratis. På hsv.se/prenumerationer kan du logga in och redigera dina kontaktuppgifter. Du kan även meddela adressändring via anita.bergquist@hsv.se. Nyheter&Debatt utkommer med åtta nummer per år. Nästa nummer kommer i mitten av mars 2010. Nyheter&Debatt är tryckt på miljövänligt papper.

Tipsa gärna andra om tidningen och citera den gärna – men ange källan. Redaktionen har rätt att korta och redigera inskickade bidrag.

Högskoleverket är en myndighet för frågor som rör universitet och högskolor. Verket arbetar med kvalitetsbedömningar, tillsyn, uppföljningar, utveckling av högre utbildning, utredningar och analyser, bedömning av utländsk utbildning och studieinformation.

www.hsv.se

Nummer 1. 2010

E-postadresser till medarbetare på Högskoleverket följer principen fornamn.efternamn@hsv.se.

Högskoleverket
Luntmakargatan 13
Box 7851, SE-103 99 Stockholm
Tfn: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50

Tryckeri Åtta.45 Tryckeri AB,
Solna, februari 2010

Fax redaktionen: +46 8 563 086 00

Omslagsbild: Ann Ek

Ansvarig utgivare: Eva Ferndahl

 HÖGSKOLEVERKET
Swedish National Agency for Higher Education

Vad gör Högskoleverket 2010?

Den 18 mars kommer propositionen "Ökad kvalitet i högre utbildning". Då kommer också förslaget om hur Högskoleverket ska arbeta med de nya kvalitetsutvärderingarna. Det blir ett spännande och utmanande arbete för Högskoleverket under 2010. Verket kommer också att sätta ökat fokus på tydlig och målgruppsanpassad information till studenter om resultaten av utvärderingarna. Den ska ge blivande studenter och studenter ett underlag för att kunna jämföra olika utbildningar och lärosäten.

I mars kommer den sista rapporten med resultatet av granskning av kvalitetsarbetet vid universitet och högskolor. Den här gången gäller Högskolan i Borås, Högskolan Dalarna, Högskolan på Gotland, Högskolan i Gävle, Högskolan i Halmstad, Högskolan Kristianstad, Högskolan i Skövde och Högskolan Väst som granskades 2009.

Dessutom ska verket bland annat genomföra prövningar av inkomna ansökningar om masterexamensrättigheter, examensrättigheter för yrkesexamen samt examensrätt för områden på forskarnivå och följa upp de examensrätter som ifrågasattes 2009.

Tre lärosäten nämligen Högskolan Väst, Örebro universitet och Stockholms universitet kommer att få tillsynsbesök av verkets juridiska avdelning.

Verket ska genomföra studier om forskarutbildning och arbetsmarknad och om forskarkarriär för kvinnor och män. Vi ska göra en analys om hur lärarnas arbetstid fördelas mellan undervisning, forskning och andra uppgifter och även 2010 kommer en årsrapport som sammanfattar utvecklingen vid svenska universitet och högskolor.

I maj anordnas den årliga informatörskonferensen som i år sker i samarbete med KTH. Till hösten planeras en konferens om reell kompetens.

Uppdrag

Högskoleverket har fått ett regeringsuppdrag där man i samverkan med universitet och högskolor ska utveckla metoder för uppföljning av examinerades etablering på arbetsmarknaden. Uppdraget kommer bland annat att resultera i rapporter om etablering dels av examinerade på grund- och avancerad nivå dels på forskarnivå. I mars publiceras ett underlag för universitetens och högskolornas planering av utbildningsutbudet på grund- och avancerad nivå i relation till arbetsmarknadens framtida behov.

Vi ska också göra en sammanställning av universitetens och högskolors arbete med av högskolan beslutade urvalsgrunder. Den ska lämnas till Utbildningsdepartementet senast den 30 april.

Ytterligare kända uppdrag handlar om att följa upp och kartlägga lärosätenas verksamhet med distansutbildning och att granska

kvaliteten på ett antal kurser i högskolan för att föreslå sanktioner om en kurs inte uppfyller kvalitetskraven.

Specialistsjuksköterskor, psykoterapeuter, kiropraktorer och naprapater

Högskoleverket ska också föreslå hur specialistsjuksköterskeexamen bör utformas och hur förändringar av befintliga inriktningar och införande av nya inriktningar på specialistsjuksköterskeexamen bör hanteras. Det ska vara klart den 1 april.

Till den 31 maj ska vi ha utrett psykoterapeututbildningen i Sverige och förutsättningarna för att anordna sådan utbildning. Dessutom ska verket senast den 15 september komma med förslag på utformning av kiropraktor- och naprapatutbildning och på hur en sådan ska kunna införlivas i högskolan.

Hela verksamhetsplanen och en översiktlig aktivitetsplan finns publicerade på Högskoleverkets webbplats, www.hsv.se. ■

TEXT ÅSA KLEVARD

Du vet väl att du kan prenumerera?

Du som är intresserad av vad Högskoleverket gör kan ta del av vår information på flera sätt. Genom att anmäla intresse på www.hsv.se/publikationer kan du skapa en egen prenumeration på nyheter inom olika ämnesområden och på nyhetsbrev.

Stora satsningar för fler kvinnliga professorer i Umeå

– Umeå universitet har i många år medvetet arbetat med att öka andelen kvinnliga professorer, men trots stora ansträngningar har vi fortfarande alldeles för få kvinnor på den högsta akademiska nivån. Och om vi inte gör något så sjunker andelen ytterligare, eftersom basen för vilka som kan befordras till professorer är större för männen än för kvinnorna. Det säger Åsa Bergenheim, som är prorektor vid Umeå universitet.

Universitetsstyrelsen har nu avsatt 15 miljoner som ekonomiskt stöd för kvinnors professorsmeritering för perioden 2010 till 2012. Även kvinnliga gästprofessorer kommer att få ekonomiskt stöd de närmaste åren med totalt 12,5 miljoner kronor, berättar Åsa.

Andelen kvinnliga professorer vid Umeå universitet är idag strax över 22 procent.

För att öka andelen kvinnliga professorer har universitetets jämställdhetskommitté fått i uppdrag att ta fram handlingsplaner på kort och lång sikt. Handlingsplanen på kort sikt innehåller förslag på tydliga åtgärder så att andelen kvinnliga professorer ska kunna öka relativt snabbt. Därför har fakulteterna fått i uppdrag att begära in kompetensutvecklingsplaner för de kvinnliga docenterna från prefekterna. De uppgifterna ska i fortsättningen

rapporteras in varje år. Mellan 20 och 25 kvinnor ska under 18 månader kunna meritera sig för befordran till professor genom att erbjudas möjlighet till heltidsforskning. Den första utlysningen skedde den 1 september.

Dessutom ska minst 10 kvinnliga gästprofessorer erbjudas att tillbringa mellan två och tre månader årligen under fem år i Umeå. Fakulteterna ska tilldelas gästprofessorsresurser i förhållande till hur många kvinnliga professorer som finns.

2011 ska en uppföljning göras och därefter kommer man att besluta om satsningen ska fortsätta.

– Men åtgärder på kort sikt tenderar att bli kosmetiska, säger Åsa, eftersom de, utan hållbarhet för framtiden, riskerar att stanna vid att vara ett spel för galleriet. Det krävs

både strukturella och kulturella åtgärder för att komma åt problemet. Det behövs fler kvinnliga professorer som kan bygga goda miljöer och vara förebilder för de yngre kvinnliga kollegerna.

Jämställdhetsrådet arbetar nu med handlingsplanen på längre sikt som ska främja jämställd kvinnlig kompetensförsörjning. ■

TEXT ANNE-MARIE LIBERG

FOTO MATTIAS PETTERSSON

– Det krävs fler kvinnliga professorer som förebilder för yngre kvinnliga kolleger, säger Åsa Bergenheim.

”Excellens är att göra saker som andra inte har gjort tidigare”

Utmärkelsen framstående utbildningsmiljö 2009 gick till Skolan för datavetenskap och kommunikation vid KTH. Det var tredje och sista gången som utmärkelsen delades ut och fokus låg därför på den internationella bedömargruppens diskussioner genom åren och framtidsfrågor, det vill säga hur framstående utbildningsmiljöer kan etableras och utvärderas.

Anders Flodström inledde ceremonin med att tala om att *Utmärkelsen framstående utbildningsmiljö* inte ingår i det nya utvärderingssystemet. Däremot kommer begreppet excellens alltid att vara en viktig del i utbildningarnas kvalitet.

– Excellens är att experimentera och göra saker som andra inte gjort tidigare. Och det vågar vi eftersom vi har hängivna ledare som gör lärare och studenter trygga. Vi rådfrågar även kontinuerligt våra studenter för att förbättra vår verksamhet, sa Olle Bälter, grundutbildningsansvarig på Skolan för datavetenskap och kommunikation vid KTH, som tillsammans med rektor Peter Gudmundsson tog emot utmärkelsen.

En annan framgångsfaktor är att lärarna jobbar tätt ihop i frågor som bland annat rör planering av kurser, tid och ämnen för personlig utveckling, forskning och undervisningsmöjligheter.

Kvalitet i hela högskolan

Barbara Kehm, föreståndare för the International Centre for Higher Education Research (INCHER) vid universitetet i Kassel, gav sina reflektioner av arbetet i den internationella bedömargruppen, den grupp som föreslog till Högskoleverket vilka utbildningsmiljöer som skulle få utmärkelsen. Två frågor diskuterades livligt i bedömargruppen, nämligen:

Vad är skillnaden mellan excellens och hög kvalitet i utbildningen? En utbildning kan vara av hög kvalitet men för att anses som excellent måste man visa att kvaliteten kan bibehållas på lång sikt.

Vad är en framstående utbildningsmiljö? Bedömargruppen kom fram till att miljön ska gälla kvaliteten för hela utbildningen och inte bara för delar av ett program. På så vis ges förutsättningar för att utbildningens kvalitet även upprätthålls i framtiden.

Undervisning allt viktigare

Ingrid Maria Hanken, från Norges Musikhögskola, talade om Universitets- og Hogskolerådets förslag att etablera framstående utbildningsmiljöer i Norge. Miljöerna ska bland annat fokusera på undervisning och lärande, och därmed ge en signal om att undervisning är lika viktigt som forskning. De ska även utgöra en kunskapsbas som leder till utveckling och innovation i hela samhället.

Axel Aerden, internationell rådgivare vid NVAO, berättade om det nya ackrediteringssystemet i Nederländerna som inte bara värderar studieresultat utan även undervisning.

– Målet är att skapa en kvalitetskultur och att höja undervisningens status i våra högskolor, säger Axel Aerden. ■

TEXT EMILIE ELIASSON HOVMÖLLER

FOTO ANNA HALLENBOM

Peter Gudmundsson, Barbara Kehm och Anders Flodström lyssnar på Olle Bälter.

Charlotte Elam, projektansvarig för utmärkelsen och Anders Flodström är nöjda med kvällen.

En del av meny.

Glada mottagare av utmärkelsen.

”Kvalitet är svårt att kvantifiera”

Högskolerankningar är här för att stanna. Det är därför viktigt att förbättra dem så att de kan tolkas rätt av massmedia och andra grupper med icke-akademiska intressen, menar Barbara Kehm, som pratade om effekter av rankning vid sitt besök på Högskoleverket.

Barbara Kehm är föreståndare för the International Centre for Higher Education Research vid universitetet i Kassel. Hon har tillsammans med Björn Stensaker varit redaktör för den nyligen publicerade boken *”University Rankings, Diversity, and the New Landscape of Higher Education”*.

– Tidigare var rankning ett amerikanskt fenomen, men nu anslår EU medel för att etablera en europeisk rankning av högskolor, säger Kehm.

Så varför är rankning populärt idag? Kehm nämner tre anledningar:

DE flesta rankningar genomförs av medie företag, som tjänar pengar på att sälja lösnummer.

RANKNING påstås ge information i ett allt större utbud av högre utbildning.

RANKNING kopplat till finansiering kan vara ett lockande sätt att styra högskolan.

– Men trots dessa anledningar kan man ifrågasätta kopplingen till utbildningarnas kvalitet i dagens rankning, säger Barbara Kehm.

Effekter av rankning

Hon anser bland annat att effekterna och därmed problemen med rankning är att:

FORSKNING värderas högre än undervisning. Många rankningar säger därför en del om forskningens kvalitet men däremot lite om undervisningens kvalitet.

DET inte finns någon definition av forskningsexcellens. Är det den enskilde forskaren eller hela institutionens forskning som ska rankas?

KONKURRENSEN ökar mellan lärosäten, vilket i sin tur resulterar i att sämre rankade högskolor imiterar väl rankade högskolor eller betraktas som förlorare. Det leder i sin tur till ett mer homogent system för högre utbildning, vilket ger ökad konkurrens om resurser och därmed hämmar innovation, kreativitet, diversifiering och mångfald.

Barbara menar att det har gått inflation i ordet excellens. En balans behövs mellan högskolans rykte och verkliga prestation.

Aktiv frågestund

Hon avslutade med frågan: *”Who will become the legitimate actors in the definition of quality, or excellence, or world class, or top league?”*

Därefter var ordet fritt för frågor ur publiken. En av dem rörde skillnaden mellan USA och Europa i synen på undervisningens vs forskningens status. Varför är det högre status att undervisa i USA än i Europa?

Barbaras förklaring är att de höga terminsavgifterna i USA sätter press på lärarna. Utbildningen har därför större fokus på undervisningens kvalitet. God undervisning är också förknippad med lärarnas befordran.

Rankning baserad på undervisning är dock svårt, då det handlar om kvalitativa interaktioner mellan lärare och studenter.

– Jag är överlag ganska skeptisk mot rankning med hjälp av kvantitativa metoder, eftersom mycket av det vi menar med kvalitet inte är kvantifierbart, säger Barbara.

Men finns det då något idealiskt rankingssystem?

– Fokus bör vara på hur studenterna har uppfattat utbildningen och framförallt hur det har gått efter examen; om de är anställda, hur lång tid det tog för dem att få jobb, om de är nöjda med sina jobb, vilka löner de har etc. Det säger en hel del om utbildningens kvalitet, avslutar Barbara Kehm. ■

TEXT EMILIE ELIASSON HOVMÖLLER

FOTO ALEXANDER FLORENCIO

Myndigheter samarbetar för att underlätta för ungdomar

I mitten av februari landade broschyren "Livet efter gymnasiet" hos landets alla avgångselever i gymnasiet samt hos komvuxelever, folkhögskoleelever och värnpliktiga. Bakom broschyren står fem myndigheter som ungdomar hänvisas till i sin orientering mot vuxenlivet. Förutom broschyren finns en gemensam "kampanjwebb" för att hjälpa dessa ungdomar att hitta rätt i myndighetsdjungeln.

När ungdomar planerar för framtiden ställs ofta krav på kontakt med flera olika myndigheter. För att underlätta för dem, och även deras föräldrar, har Högskoleverket, Arbetsförmedlingen, CSN, Skolverket och Myndigheten för yrkeshögskolan slagit sina påsar ihop och tagit fram en broschyr och en kampanjwebb som heter "Livet efter gymnasiet".

– Här får man en tydlig bild över vilken myndighet som har vilken information, och var man hittar den, säger Lotta Bäcklin, informatör på Högskoleverket. Vi har också anlitat fyra skribenter som man kan följa på webbplatsen. De går eller har precis gått ut gymnasieskolan och skriver krönikor om sina funderingar efter gymnasiet och om hur de går tillväga i sina olika framtidsval. Det pågår även en tävling som uppmuntrar deltagarna att tänka framåt och skriva ner en framtidsvision.

Det är andra gången som dessa myndigheter går ihop och gör en kampanj tillsammans och det kommer förhoppningsvis att bli fler framtida samarbetsprojekt.

– Vi vill ju alla nå den här målgruppen så det är en självklarhet att jobba ihop, istället för att alla gör enskilda insatser. Det blir ju också en oerhörd vinst för ungdomarna att få informationen samlad.

Kampanjwebben "Livet efter gymnasiet" hittar man via studera.nu och de andra myndigheternas webbplatser. ■

TEXT KRISTIN LINDQVIST

Anställningsbarhet

– ett aktuellt begrepp

Begreppet anställningsbarhet är ett av tre övergripande mål i Bologna-processen och har därför uppmärksammats mycket på senare år.

– Men det är på intet sätt något nytt begrepp, säger Örjan Hemström, som är utredare på Högskoleverket. Det har forskats i flera decennier om anställningsbarhet, men det var framför allt som individuell egenskap – vem är mer anställningsbar än andra, vem har läst flera kurser eller har fler sociala kontakter, etc.

Riksrevisionen publicerade i december en rapport (*Studenternas anställningsbarhet – regeringens och högskolans insatser* [RiR 2009:28]) som visar att det finns stora variationer mellan olika utbildningsprogram när det gäller i vilken utsträckning studenterna får möjlighet att etablera kontakt med arbetslivet under utbildningen.

Högskoleverket genomför regelbundet studier som på olika sätt rör arbetsmarknaden för olika kategorier högskoleutbildade.

Varje år följer Högskoleverket upp hur väl högskolestudenter lyckats etablera sig på arbetsmarknaden ett till ett och ett halvt år efter sin examen från högskolan. Den senaste rapporten visar att 2007 var ett bra år för

högskoleutbildade. Åtta av tio hade etablerat sig på arbetsmarknaden efter en examen läsåret 2005/06 – de flesta i ett yrke som kräver en högskoleutbildning.

Långsiktiga prognoser som planeringsunderlag

Högskoleverket tar också fram långsiktiga prognoser för hur arbetsmarknaden kommer att se ut för dem som ska börja studera på högskolan. Prognoserna ska framför allt fungera som ett planeringsunderlag för lärosätena, men också som vägledning för studenter. De räknas fram tillsammans med SCB för ett trettio-tal olika utbildningsgrupper. Nästa prognos planeras komma i mars.

Hur arbetsmarknaden ser ut för forskarutbildade och i vilken utsträckning de finns i olika verksamheter är ett annat aktuellt projekt.

– Genom det här projektet hoppas vi få ökad kunskap om hur väl innehållet i dagens forskarutbildning passar med doktorernas verksamhet på arbetsmarknaden, säger Örjan. Ett annat syfte är att uppskatta de framtida utsikterna för forskarutbildade.

Den senaste rapporten om forskarutbildades etablering på arbetsmarknaden tre år efter examen kom 2007. En ny liknande rapport är planerad. ■

TEXT ANNE-MARIE LIBERG

Barn till högutbildade går ofta vidare till forskarutbildning

Snedrekryteringen till forskarutbildningen är stor. Bland studenter med lågutbildade föräldrar väljer ungefär fyra procent att gå vidare till forskarstudier. Om föräldrarna däremot själva är forskarutbildade är andelen betydligt högre, 16 procent. Det visar en analys från Högskoleverket.

PER GILLSTRÖM

Stora regionala skillnader i andelen ungdomar som börjar studera

Det är stora skillnader mellan olika län och kommuner när det gäller ungdomars val att studera vidare på högskolan. Uppsala och Stockholms län ligger i topp. Här har nästan varannan 24-åring börjat studera. Ungdomar i Södermanland och Gävleborg är minst studiebenägna. Det visar en analys från Högskoleverket.

ANDERS WIBERG

Högskoleverket ska granska vissa kurser i högskolan

Högskoleverket har fått i uppdrag av regeringen att granska kvaliteten på ett antal kurser i den svenska högskolan. Bakgrunden till uppdraget är att det från flera håll framkommit uppgifter om att det finns kurser som är av hobbykaraktär eller på annat sätt ligger på en nivå som inte uppfyller högskolans krav. Verket ska även föreslå sanktioner i de fall de finner att en kurs inte uppfyller kvalitetskraven. Uppdraget ska redovisas i december 2010.

Dans- och cirkushögskolan

Danshögskolan har bytt namn till Dans- och cirkushögskolan, University of Dance and Circus.

<http://www.danshogskolan.se/web/Hem.aspx>

LINNÉUNIVERSITETET

– ETT NYTT LÄROSÄTE BLEV VERKLIGHET

I början av februari invigdes Sveriges nyaste universitet. Linnéuniversitetet är en fusion mellan Växjö universitet och Högskolan i Kalmar. Med cirka 31 000 studenter är Linnéuniversitetet i storlek jämförbart med till exempel Umeå och Linköpings universitet.

Linnéuniversitetet (LNU) har omkring 1 500 Mkr i årlig omsättning varav 350 Mkr går till forskning och forskarutbildning. Här finns cirka 2 000 anställda och verksamheten är fördelad med omkring 60 procent i Växjö, 40 procent i Kalmar. Universitetsledningen kommer att fördela sin tid mellan orterna. Omkring 150 utbildningsprogram och 2 500 kurser erbjuds vid Linnéuniversitetet.

Kvalitet, attraktionskraft och utvecklingspotential har stått i centrum för fusionsarbetet. Nu fokuserar Linnéuniversitetet på att utvecklas vidare som ett universitet med såväl internationell utblick som regional förankring. Man satsar på att utveckla samverkan med det omgivande samhället, inte minst i regionen.

Förarbetet inför sammanslagningen har pågått i ett par år och har stark regional uppbackning, såväl från offentliga aktörer som från näringslivet.

– Att verka som regional motor är viktigt för Linnéuniversitetet, och det kommer att märkas inom många områden, påpekar Annika Åkerblom, tillträdande universitetsdirektör vid Linnéuniversitetet.

Behovet av ett större och starkare universitet är förankrat och har stöd även från de anställda. Resultatet är tolv institutioner, några specialenheter och en gemensam förvaltning.

Arbetet med att synka samman de båda lärosätens organisationer har pågått sedan beslutet om fusion togs för två år sedan. Verksamhetens bästa har varit ledstjärnan när uppgifter och ansvar fördelats mellan medarbetare vid de båda huvudorterna.

– Mina företrädare som svarade för detta arbete har vägt in olika faktorer vid ortsfördelning, balans och chefstillsättningar, säger Annika.

Man har försökt finna personliga lösningar för dem som fått ändrade arbetsuppgifter och ansvar. ■

TEXT PETER MANNERFELT

Studentuppsats om sammanslagningen

Sarah Lanér och Therese Nilsson har skrivit en uppsats i psykologi (62–90 hp) om sammanslagningen: *Linnéuniversitetet – en studie om hur de anställda uppfattar fusionen.*

FOTO PIA RUDOLFFSSON

– Med Linnéuniversitetet har vi fått en egen fakultet för ekonomi och design. Den ska styra upp den nya nästan dubbelt så stora Ekonomihögskolan. Den nya fakulteten gör att ekonomiämnena hamnar i centrum på ett annat sätt än tidigare, säger Anders W. Johansson, professor och prodekan vid fakulteten för ekonomi och design.

FOTO LINNÉUNIVERSITETET

– De anställda som jag möter är glada och entusiastiska inför framtiden, så jag upplever att vi haft en väldigt bra start för Linnéuniversitetet, konstaterar universitetsdirektör Annika Åkerblom.

FOTO LINNÉUNIVERSITETET

Studentkåren i Kalmar och Växjö förväntas nu i februari ta det slutliga beslutet om att gå samman. Båda ordförande Charlie Bjurström i Kalmar och hennes kollega Gustav Engblom i Växjö, intygar att studenterna i princip är positiva till det nya Linnéuniversitetet. Särskilt glada är man i Kalmar som nu blivit universitetsstad. Studenterna uttrycker dock en viss oro för att det kan bli krångligt om studenter tvingas att pendla mellan två studieorter. Man undrar också hur det framtida utbudet kommer att se ut.

FOTO LINNÉUNIVERSITETET

Kursutvärderingar på Malmö högskolas webbplats

– Nu har vi tagit fram en prototyp av en databas med kursutvärderingar av utbildningarna vid Malmö högskola. Det berättar högskolans informationschef, Maud Larsen.

– Studenterna lägger ned mycket tid och pengar på sina högskolestudier. Därför behöver de bra och seriös utbildningsinformation. Där är kursutvärderingar en viktig del, fortsätter Maud.

Ännu så länge är databasen under uppbyggnad, men högskolans prorektor, Harriet Axelsson, och ordförandena i utbildningsnämnderna har kommit överens om hur det fortsatta arbetet ska gå till. Databasen kommer att fyllas på med fler och fler kursutvärderingar allt eftersom de har genomförts. Databasen är även tänkt att underlätta lärarnas arbete genom att de ska kunna gå tillbaka och få information om tidigare kurser.

I paketet med utbildningsinformation ingår också de två senaste antagningarnas an-

tagningspoäng som presenteras i anslutning till kommande kurstillfällen.

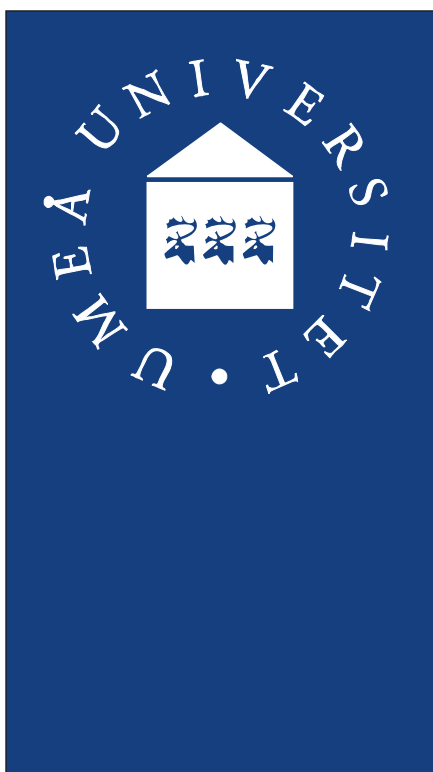
Här kan intresserade, presumtiva studenter läsa intervjuer med före detta studenter som berättar var de har fått arbete efter studier vid Malmö högskola. Studenterna får också information om Högskoleverkets kvalitetsgranskningar av högskolans utbildningar med länkar till rapporterna. Där finns även arbetsmarknadsprognoser och information om etableringen på arbetsmarknaden ett år efter att utbildningen har avslutats. ■

TEXT ANNE-MARIE LIBERG

FOTO MALMÖ HÖGSKOLA

– Kursutvärderingar är en viktig del av utbildningsinformationen, säger Maud Larsen.

Internationell konferens om urval till högskolan

”Urval till högre utbildning – rättvisa, effektivitet och konsekvenser” är titeln på det trettonde internationella SweSAT-mötet (högskoleprovsmötet), som denna gång kompletteras med en öppen konferens. Den äger rum den 15–17 juni i Umeå. Arrangör är Umeå universitet.

– Konferensen riktar sig till forskare, provutvecklare, utbildningsanordnare och alla andra intresserade av mätningar och bedömningar. Den riktar sig också till dem som är intresserade av policyfrågor om antagning och urval, säger Christina Stage. Hon är professor vid Umeå universitet och ingår i arrangörsstaben. På programmet finns också ett symposium om högskoleprovet. Arrangörerna hoppas på 170 deltagare.

Huvudtalare är professor Michal Beller,

RAMA, Israel, professor Ronald K. Hambleton, University of Massachusetts, professor Wim van der Linden, CBT/McGraw-Hill, USA/University of Twente och professor Jan-Eric Gustafsson, Göteborgs universitet. Samtliga har ingått i högskoleprovets internationella vetenskapliga råd sedan 1993.

För mer information gå till www.umu.se/edmeas/swesatconf. ■

TEXT ANN SOFIE FREDRIKSSON

Ett steg närmare autonomi

– proposition under våren

Regeringens avsikt att ge högskolor och universitet större frihet börjar nu ta konkret form inför den proposition som förväntas komma i mars.

Utbildningsdepartementet har i januari skickat ut en "Promemoria med förslag till ökad organisatorisk frihet för statliga universitet och högskolor, m.m." Deadline för synpunkter är 15 februari.

PM-texten bygger i stora drag på den så kallade Autonomiutredningen som remissbehandlats i fjol. Jämfört med utredningen innehåller PM:et vissa ändringar där man vägt in lärosätenas åsikter, t.ex. att högre utbildning ska fortsätta att vara en del av staten.

Företrädare för högskolor och universitet är förhållandevis positiva till PM-innehållet. Men förslaget går fortfarande att förbättra och utveckla, påpekar man från olika håll.

Ställer höga krav på kollegiet

Rektor Romulo Enmark på Högskolan i Halmstad är i stora drag nöjd med vad som står i departementets PM.

– Mer än vad jag hade förväntat mig.

Den ökade möjligheten till större självständighet och att det blir lättare att ta egna beslut om lärosätets interna organisation, är förslag som han uppskattar.

– Förutsättningarna mellan små och stora lärosäten är olika så det är positivt att alla kan hitta egna lösningar.

– Samtidigt måste högskolor och andra lärosäten värna om att upprätthålla kollegiet. Det är trots allt kollegialiteten som är skillnaden mellan akademi och skola. Det kollegiala ansvaret fungerar ju även i länder där lagstiftningen redan möjliggör friare former än vad

vi nu har – så det går nog att finna en bra lösning även här.

Verkar bli så bra som den kan bli

Curt Karlsson är universitetsdirektör på Linköpings universitet. Han tycker att det är glädjande att regeringen inte lagt frågan på hyllan.

– Nu väljer man att göra vad man kan inom ramen för att läroanstalterna ska fortsätta som statliga myndigheter och med koncentration på författningsregleringen av högskolan.

– Inom denna ram ter sig den kommande propositionen som så bra som den kan bli, särskilt om man lägger till en radikal bantning av reglerna avseende läraranställningar, karriärsystem och rekryteringsregler.

Curt Karlsson efterlyser nytänkande inom ekonomiområdet.

– Man kan önska sig en bättre sektorsanpassning av föreskrifter som styr den ekonomiska redovisningen. Men det är möjligt att det är en hårdare nöt att knäcka. Där handlar det ju om en särbehandling av högskolan inom ett område som styrs av generella regler för hela statsförvaltningen.

Universitetsledningen uppmanar regeringen att gå vidare i arbetet med avregleringen.

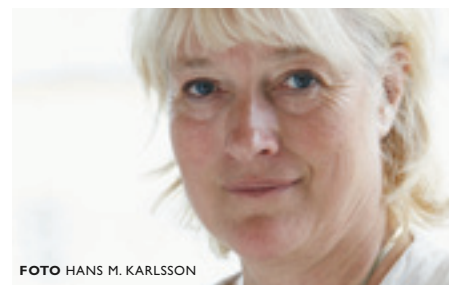
– Här i Linköping skulle vi uppskatta om regeringen vill signalera att det steg som nu tas inte är det sista. Vi ser gärna en fördjupad studie av möjligheterna att bryta ut åtminstone de större läroanstalterna ur statsförvalt-

ningen ungefär på det sätt som utredningen föreslog.

– För det är trots allt många problem som universitet och högskolor ställs inför idag som av konstitutionella/juridiska skäl inte kan lösas om man består som statliga myndigheter.

Öppna upp för internationellt i styrelsen

– Remisspromemorian innehåller små förändringar för lärosätena jämfört med vad autonomiutredningen presenterade, konstaterar **Kerstin Norén**, rektor för Karlstads universitet.

– Vilka förändringar vill du helst se i propositionen jämfört med det PM-förslag som har presenterats?

– Möjligheten att välja in utländska medborgare i universitetsstyrelserna och att utländska medborgare kan inneha en befattning som rektor. Universitet och högskolor har ett starkt intresse av att få så kvalificerade rektorer och styrelseledamöter som möjligt. Ett krav på svenskt medborgarskap kan förhindra detta.

Frågan har behandlats i betänkandet *Medborgarskapskrav i svensk lagstiftning*.

– Den utredningen kom fram till att det i stor utsträckning saknas sakliga skäl att upprätthålla kravet på svenskt medborgarskap för ledningen vid exempelvis universitet och högskolor, påpekar Kerstin Norén. ■

TEXT PETER MANNERFELT

Avsändare

Högskoleverket

Box 7851, 103 99 Stockholm

Vid definitiv avflyttning eller felaktig adress sänds försändelsen vidare till adressen ovan.

Högskoleverkets informatörskonferens 6–7 maj 2010 i samarbete med KTH

Är du kommunikatör eller jobbar du med information i någon form inom högskolesektorn? Högskoleverkets informatörskonferens är ett tillfälle att utvecklas i yrkesrollen, bli inspirerad av och byta erfarenheter med kollegor runt om i landet.

Vid årets konferens får du även möta **Sofia Strömberg, Fredrik Skavlan, Maria Sundin, Fredrik Wackå, Brit Stakston, Anders Parment** och **Isabelle Ståhl**.

Informatörskonferensen 2010 äger rum i samarbete med Kungl. Tekniska högskolan,

Stockholm. Boka datumen 6–7 maj i din almanacka redan nu! Anmälan öppnar i början av mars.

För mer information och anmälan se www.hsv.se/informatorskonferens.

Skavlan kommer ...

Välkommen den 6–7 maj!

Svensk-engelsk ordbok uppdaterad

Ordboken har utökats med ett femtiotal ord och begrepp av relevans för högre utbildning. I ordboken finns nu också engelska översättningar av examensbenämningar. Ordboksarbetet fortsätter under året och ordboken kommer att uppdateras under 2010.

ANNE-MARIE LIBERG

NY RAPPORT

Utvärdering av socionomutbildningen vid svenska universitet och högskolor

Fyra socionomutbildningar håller mycket hög kvalitet. Å andra sidan har sju utbildningar så allvarliga brister att Högskoleverket ifrågasätter deras examensrätt.

Sexton lärosäten ger idag socionomutbildning och Högskoleverket har under 2009 utvärderat samtliga. Socionomutbildningen vid universiteten i Göteborg, Lund, Stockholm och Umeå uppfyller kraven för mycket hög kvalitet.

Högskoleverkets rapportserie 2009:36 R

På www.hsv.se/publikationer kan du som vill ha en automatisk bevakning av dina intresseområden prenumerera på information om nya publikationer. Där kan du också prenumerera på våra nyhetsbrev.

Jämställdhet ska vara en självklarhet inom högskolan!

Läs mer om hur Högskoleverkets arbetar med jämställdhet på www.hsv.se/kvalitet/jamstalldhet.